

Table with 3 columns: Megjelenés, Előfizetési feltételek, Hirdetések díjai. Contains subscription rates and advertising prices.

N.-Beckerek, aug. 6-án.

A gabonaaratás eredménye néhány hét óta Európa közönségét jobban foglalkoztatja, mint a nagy politikai problémák. S ebben nincs semmi meglepő, mert a gyomor kérdése socialis kérdés; azon kérdés, hogy ennyi és ennyi gyomor napjában legalább egyszer miként töltessék meg, tulajdonképp kiválóan nagy politikai kérdés, oly kérdés, melylyel szemben minden politikai problema jelentősége külsőleg bármily fontosnak tűnjék is fel, elenyésző csekély. Villisen volt a háboru bölese, ki a „nagy háboruról” szóló csodálatos tanában a stratégiát az ember szükségletéből származtatja, talán akad majd oly politikus filozof is, a ki a politikát szintén az emberi szükségletekből magyarázandja, mivel a test táplálék után törekszik.

De hát miként áll a dolog eme táplálékkal, vagy jobban mondva a táplálékra való 1879-iki kitalásokkal? A jelentések még nem annyira teljesegek, hogy kellő áttekintést nyújtanának. — Európa aratása nem kecsegtet fényes eredményel. Anglia és Franciaország kijelentik, hogy náluk rosz aratás lesz. Olaszország azt mondja, hogy az övé rosz középszerű, Ausztria és Németország ugyanazt állítják; jól állanak hir szerint a vetések az egyesült államokban, világrészünk e nagy gabna-tárházában.

Ilyen tudósításokat mindenek előtt cum gran salis kell fogadni. A vetemény-állásról szóló jelentések nem az égből pottyannak le, azokat fogalmazni, még pedig szakembereknek kell fogalmazni, vagy is tiz eszből kilenczben mezőgazdákknak. Mi a következmény? Hogy nem pártatlanok. A mezőgazda saját hivatása körében bizonyos önértéssel van telve, törekszik a legjobbat, a legkitünőbb után és nincs meglepedve, ha csak a jót éri el. — Őt nem könnyen elégíti ki egy aratás, ő mindig jobbnak, gazdagabbnak gondolta azt. — Ezenkívül hozzá jön még egy másik factor, mely több mint az önérték, nevezetesen anyagi érdek. A mezőgazdának nincs érdeke benne, hogy az aratás gazdagnak kiálltassék ki, mert egy gazdag aratás olcsó gabonaárakat eredményez, ő pedig nem olcsón, hanem drágán akar eladni, még pedig

minél drágábban. Így történik, hogy minden a vetemény állásáról szóló jelentések sötét képeket festenek. A ki tehát az aratási kitalásokról helyes képet akar nyerni, nem ezen jelentéseket kell irányadóul venni, hanem kedvezőtelül szólókból 20%, leütni, a kedvezőkhöz 20% hozzászámítani, s ez lesz a valószínűleg inkább megfelelő kép.

Azon kis termelési különbözetelek, melyek közép vagy rosz aratás idején egyes európai államoknál előfordulnak — átváltozást igen, de szükségét nem eredményezhetnek. Más kérdés az, hogy az európai mezőgazdaság, szemben a minden termelési ágra kiterjedő s mindinkább érezhető amerikai versenyyel, szemben világrészünk haladó degeneratiójával és szemben az amerikai hús és afrika-ausztráliai gyapjuszállítás óriási voltával, — miként fog leghelyesebben alkalmazkodni. Az amerikai buza Ausztria határáig szállítatik. Az egész világ el van árasztva condensált délamerikai hússal; Északamerika jegelt hússzállítmányai Angliát és már-már Franciaországot lepik el. Ausztráliai és fokföldi gyapju szállítatik Német- és Osztrákországba. És ezekik ára aránytalan olcsó, mert olcsó, adómentes és jelzálogmentes a termő talaj is. Csak minőség tekintetében versenyezhetünk talán velök. A versenyképesség problémája foglalkozhatja az angol kormányt és az angol társadalmat; Németországban az új vámtarifától várnak eredményt. Szükségről a mi vasuti korszakunkban a legrosszabb esetben sem lehet szó. A mi alig képzelhető ugyan, de ha esetleg valamely évben egész Európában egy szem buza vagy rozsa sem érne meg, elég volna a meglevő előleg, elég volna az Amerika és Indiából szállítható anyag, hogy az európai népeket fenntartsa.

Más szavakkal, az igen szegényeket éhezni kényszerítik, hogy a jobb helyzetűek és a gazdagok igen sokat nyernének. Nálunk Ausztria-Magyarországban az agrár-kérdés még nem lépett fel, de nemsokára fel fog az merülni. — Az ausztráliai és fokföldi gyapju csakhamar tömegesen fog megjelenni Triesztben, és az Arlberg-vasut nem csak magyar gabonát fog Frankhon és Schweiczba szállítani, hanem az amerikai gabonának is megnyitja az utat. . . Minden arra mutatott, hogy az új amerikai és keletindiai gabonaterületek elzárása, a forgalmi eszközök tökéletesítése által egy közgazdasági forradalomnak megyünk eléje, mely nem kevésbé hatalmas mint az, mely a XV-ik század vége felé és a XVI-ik század elején Európát átalakította. Akkor vette kezdetét a processus, mely a mi világrészünk, melyben a kézipar virágzott és a kereskedés folyt, átalakította oly módon, hogy míg azelőtt csak legelőkről volt szó, ekkor az ipar és az eke vette át uralmát. Mi fog történni most? Egy visszafelé haladó processus áll be? Vagy talán egy nem is sejtett fejlődés elé megyünk? A képet még fátyol fedi, és emberi szem nem képes áthatolni e leplen.

Hirtetések díjai: a háromhasábos petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kinestári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr. Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beckereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Hertelendy József főispánnak mint a felső-torontali ármentesítő egylet kormánybiztosának jelentése.

(Folytatás.) Az 1877. évi őszszel készült műszaki előirányzat szerint 155,618 folyó méter töltés-hosszban 2,909,264 köbméter földmozgósítás 716,903 forint költséggel volt előirányozva; az 1879. évi nagyvíz folytán szükségesnek mutatkozott magosítás és habverési károk pótlására 606,490 beépítendő köbméter 189,829 forint költséggel lett előirányozva, az összes munkát tehát 3,515,754 köbméterre 906,732 forint költséggel tételtett, 1877. évtől 1879. évi július 1-ig beépítettet 828,337 köbméter 178,487 forint költséggel, lenne tehát még beépítendő 2,687,417 köbméter 721,561 fr. költséggel; ezen munka-többit a folyó évi rendkívüli magas vizállás által igazoltatik, mert a viz 25' 6" volt leaadt 21' 1" lábra és ismét 24' 3" lábra emelkedett; ha nem szakadt volna ki a közép Tiszán és Percsoránál, tehát szakértőink véleménye szerint elérte volna a 27-ik lábat és töltéseink koronáját. Tekintve, hogy a 8 millió állami előleg felhasználásával hatalmas töltések fognak emelkedni a Tisza mellékén, a felső torontali egyletnek is kell cselekednie, és nem nézheti tétlenül a szomszédok készületeit; az egész tiszai, valamint más marosi vonalon, Zomborig töltéseink 6 méter széles koronával és az 1876. évi nagy víz felett 1 méter magasságra voltak tervezve, a jelenlegi magasság 68—70 cmtr. a magasságnak megfelelőleg a töltéstest is erősítettett, de az 1879. évi nagyvíz mutatta, hogy Zombortól Kinestárig felvett 1 méter magasság nem elég, hanem még 1 láb vagyis 0.33 méter

töltés magosítás szükséges, Kanizsától Franyóváig és Zombortól a perjamosi keresztöltésig az előbbeni előirányzat változatlan maradt.

Ezen töltés magosításán kívül még egyéb munkálatok is szükségesek, így nevezetesen:

1) Ki kell építeni é. p. mihamarább a vedresház-szőregi kamarális töltést, mert ezen igen fontos vonalon az egyletnek nincsen töltése s itt az egyleti ártért csupán a Szeged városi töltés védi, melyet azonban, valahányszor nagyvíz van, egyletünknek s a Torontalmegyei közérőnek kell védenie, ezen anomál állapot tovább nem tarthat s az egylet nem bízhatja ártérét Szeged város kegyelmére, de ettől eltekintve, a kamarai töltés kiépítése már csak azért is okvetlenül szükséges, mert már majdnem elhatározott tény az, hogy a Maros befolyása a Tiszába Vedresnél fog bevezettetni és így a kamarai töltés fogja képezni az ezen csatorna melletti egyleti védvonalat.

2) A Tallian töltés kiépítése szintoly halaszthatlan, mert ezen belebbezés már több évek előtt lett a kormány által elrendelve, s az előtte lévő Szervitzky töltést Ó-Kanizsa és Martonos reclamatiója folytán fenntartanunk nem szabad s annak abban hagyása már a folyó évi nagyvíz folytán is távlati uton rendeltetett el a közlekedési ministerium által s annak még ez alkalommal fenntartása csakis a műszaki tanácsadól mellém rendelt Péch kir. főmérnök műszaki véleménye által támogatott kérelmemre lett megengedve.

3) Kiépítendő a kérai töltésvonal, mert a folyó évi nagyvíz beigazolta, hogy a Kéra már többé nem elzárt öblözet, melyből a netán kiömlött ár víz az egyleti ártérbe be nem hatolhat, de még ha ez volna is az eset, nem volna sem méltányos sem jogos egy kötelességet mindig hiven teljesített s vesztély idején valódi áldozatkészséget tanusított tagtárs birtokának védelmét elhanyagolni csupán azért, mert tőle a vesztély a szomszédhoz az nem csaphat.

4) Az egresi szőlőknel valamint Egres északi részén lévő partomlások, vagy Csanádnál a régi marosi merderben lévő hidak nélküli közlekedési út is komoly figyelmet érdemelnek, s ezekre nézve a helyzet tanulmányozására és véleményadásra a választmány által egy küldöttéggel lett felkérve, illetve megbízva, mely Szegheő Atilla és Spilka László kir. főmérnökökből, valamint saját műszaki közegeinkből álland.

5) A folyó évi nagyvíz szomorú tapasztalatai mellett azon kedvező körülmény mégis constatálott, hogy hol a töltések kellő időben emeltettek és magosítottak, s hol a véz perczében a védelem eréllyel vezetett, ez sikerre is vezetett, de mindenképp felett szükséges a kellő örködés és felügyelet s ezen okból a csúszlakok, ott hol még hiányoznak p. o. a Marosnál, okvetlenül felállítandók.

6) Végre szükséges lesz a hiányzó kapukat és profilokat pótolni s a fűzeselésre mint a

TÁRCSA.

A szerelem próbája.

(Erkölcsi beszély L. N.-tól.)

Soha két személy oly szenvedélyesen nem ragaszkodott egymáshoz, mint Lajos és Leona. Szerelmük példabeszéddé vált, de épen azért boldogok nem lehettek. Senki sem szerethet szívének egész erejéből a nélkül, hogy embertársai ne iparkodjanak őt ily szenvedélyről lebeszélni, de a kajánság celszövényei s a körülmények által emelt akadályok, felkötve az ellenmondás és makactság szellemét, ezen indulat ellenében gyakran kudarcot vallanak.

Lajos gazdag vala és előkelő, Leona szegény. Családjaik perben állottak egymással; Lajos családja legnagyobb mértékben dicsvagyó vala, Leonáé pedig felette büszke. De ha apjuk legjobb barátok lettek volna is, gyermekeik szerelmök helybenhagyását sohasem nyerhették volna ki. Lajos apját nem, mert ez fának gazdag feleséget kívánt, Leona pedig apját azért nem, mert büszkéb volt, hogy sem bárkinek lekötölezzette akart volna lenni, s ismervén a világot, tudta, hogy az, kinek leánya hozomány nélkül gazdag főemeshez megyen, amannak családja ellenében mindig alárendelt szerepet játszik. Meggazdagodott polgár fának örömet adta volna lányát, mert annak pénze ellenében, saját őseivel dicsekedhetett.

Alig vették a szülők észre gyermekeik ifju szerelmének hajnalát, s már szükségesnek látak, s magokat jogosítva érezék mód nélkül bosszankodni. Mikép is lehetne kétség a

felül, hogy a gyermekek szemei, szívei, idegei felett korlátlan hatalmat gyakoroltak. Nincs joguk a boldogságot más ösvényén keresni, mint melyre a szülők vezetik. De ezen magából szembeszökő igazságot Lajos és Leona elismerni vonakodtak. Noha emezt bezárták, amarra gondosan felügyeltek, mégis módot találtak levelezni, sőt néha egymással beszélni is. Szerelmök nem vala mulékony szeszély; minden nehézség, akadály, vesztély dacára egy év eltelte után tüzesb volt, mint valaha. Leona elszántságában kosarat adott két ifju, csinos kereskedőnek, s egy dugszdag vén banquier-nek, ki őt egy év alatt özeveggyé tette volna. Lajos, a szép, vidor Lajos minden kaczerködésről, hódításról lemondott; — előtte minden asszony érdektelen, unalmas vala, mióta Leonát ismeré. De jöllehet az idő mindkettőjük szerelmét növeszté s megedzé, a vágiak sikere ellen tornyosuló akadályokon diadalmaszkodni nem bírtak. Elsőbb kétkedtek, utóbb kétségbe estek. Leona orczáinak rózsái elhervadtak; ajkáról eltűnt a mosolygás; termete elveszté teljét és szikárrá fogyott, szeméit szintelen könyük tölték, szóval annyira meglátszott rajta a szenvedés, hogy a cselédség szíve megesezt rajta. Végre beteg lett. A szegény leánya szerelemből meghalni készült. Lajos indulatosb szenvedélyeinek szinte rozsd következései lőnek. Ütere lázas volt; beszéde egybe nem függött; szép ajja örültségre esett volt: Lajost hasonló csapástól lehetne féltetni.

Megijedve, de még sem engedve, így szól az apa a boldogtalan szerelmeshez: „csak e rozsló választott szerelméről mondj le, — legalább csak egy időre. Munkálanság szülője ez ifjukori balgaságnak. Kész vagyok vagyonom felét feláldozni, hogy megszerezzem neked azon életpályát, melyet ed-

dig dicsvágyad tetőpontjával tekintél. Fiam, te ifju vagy, merész, nagyvágyú. Örömet teszem az áldozatod, csak Leonáról mondj le.” Lajos apjának kezét szorítva mormogá: „lehetetlen. Leonának egy pillanata felér a becsvágnak legmerészebb álmával.” E szókkal elhagyja a szobát. A két szerelmes látván az együttélés lehetetlenségét, s egymás nélkül élniök szintén nem lehetvén, természetesen azon borzasztó, de nem ritka gondolatra jöttek, hogy együtt meghalljanak. Sajnálom, hogy kezeimbe nem kerithetém azon leveleket, melyekben ez iszonyu szándék felett tanácskoztak. Soha oly egyszerű, oly szivreható nyelven nem szólt a szerelem és kétségbeesés. Ha olvastátok volna tisztelt olvasóim, egy pillanatig sem lehetne kételkednetek, hogy a világon semmi sincs annyira rendén, mint szerelmeseknek mindig ellátva lenni jókora adag méreggel. Ki tudja mily eset jöhet közbe, mely a legboldogabb párt is elszakasztja; s egymás nélkül élni! — Mennyivel jobb a halál!

El lőn tehát határozva, hogy egy éjszaka mindketten megmérgezendik magukat. Elbucszó levelek a szülőkhöz meg voltak írva, s még nedvesek a tintától és könyveiktől. Tizenegyet ütött az óra, Lajos szobájában volt, kezébe veszi az üveget, s elérékenyulve rátekint. „Holnap” — ugymond gondolataiba elmerülve, „holnap” — nyugalmat élvezendek. „E sziv” — felrázta az üvegcsét — „hogy tadjézik!” — „e sziv nem fog többé verni, s kegyetlen szülőink legalább egy közös sirt nem fognak tőlünk megtagadni.” E szavakkal mélyen sóhajtott, s Leona nevet susogva — a mérget lenyelte.

Az árt apja és anyja még asztalnál voltak. Az öreg komornyik, ki Lajos elbucszá-

sakor jelen vala, alá és fel tipegett, mint kinek valami a szívéen fekszik. Minthogy az urnak igen jó étvágya, s az asszony igen álmos volt, a jó örege nem figyelt senki. Végre, miután a többi cselédek eltávoztak, még benn maradt, a poharakat háromszor újra felrakta, s az üvegeket mindig újra rendbe hozta. „Ugy jól állanak. Csukd be az ajtót magad után!”

„Igen jól van, nagyságos uram, igen jól. — Vajjon nem?”

„Micsoda?”

„Az urfi?”

„Mit akarsz az urfival?”

„Jaj, nagyságos uram, attól tartok, hogy nem jó dologban tőri a fejét. Nem vette észre arcját, mikor a szobát elhagyta?”

„Bizony nem néztem, épen a csirkét ettem.”

„A nagyságos asszonynak pedig mily megindulással csókolta kezét!”

„Ah! igen — mondta álmosan a nagyságos asszony — felséges szíve van. Nagyon jó fu.”

„Ah, nagyságos asszonyom, nem akarom szomorítani — de — de az urfi oly furcsa dolgokat morgott a napokban, s ma mindig a kutyaéknak adott mérget, experimentum végett, mint mondá.”

„Mérget?” kérdezé az anya félszámból feljédvé, „még van nála?”

„Van bizony, nagyságos asszonyom, minden zsebe tele van azzal.”

„Istenem!” kiált fel az atya, ennek nem szabad úgy lenni; — talán csak nem fog kétségbeesni; ő furcsa gyerek az igaz. Szép ajja örültségnében halt meg. Sietek szobájába.”

„En is!” — kiáltá az anya. Ezzel mindketten Lajos szobája felé sietének.

(Folytatás következik.)

habverés elleni legbiztosabb védelemre, de egyáltalán a legolcsóbb védelmi anyagot nyújtó eszközre is kellő gondot fordítani s a megkivántató költséget nem kimélni.

A munkálatok fejezeténél lévén, el nem mulaszthatom felemlíteni, hogy Temes megye a marosi töltések kiépítése körüli kötelezettségének még eleget nem tévén, az 1877. évihez hasonló catastropha elkerülésére a perjamosi keresztöltést részben az egyet költségén, részben pedig Torontálmegye által nagylelkűen felajánlott közmunkaerővel az elmult tavaszon kiépített s teljes biztonságot nyújtó állapotba helyezett, egyúttal meg volt téve az intézkedés arra nézve, hogy Temes megyében netán történendő töltésszakadás esetére a Maros töltésére a perjamosi keresztöltés felett a víz torlódásának megakadályozására keresztöltésváltásnak.

IV. Belvizek.

A belvizek kérdésének rendezésére nézve sajnálatos kell kijelentnem, hogy kormánybiztosságom alatt igen kevés történt, ezen kérdés a legszorosabb kapcsolatban áll az egyleti árter csatornázásának ügyével, a csatornázási tervek pedig szorgalmazására a megye által közszemlére kitélvén s jóváhagyván, a befolyt több rendbeli felszólalásokkal együtt 1878. április 8-án 76 $\frac{1}{2}$ sz. alatt a nm. közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz véghatározat hozatala céljából felterjesztettek, de mindekkoráig ismét le nem érkeztek.

Az egyleti árter belvizei rendezésének élető kérdése tehát a jövőnek van fenntartva. (Vége következik.)

† Gieszwein István.

A tenger mit érzi azt, ha egy szerény kis forrás elapad; a nagy világ mit törődik avval, ha egy jelentéktelen élet elfogy: nagy idők, nagy események élünk; országok vesznek el, népek halnak meg; egy ember nem számít ma. S ha én mégis egy emberről emlékezem meg, ki csak még az imént is köztünk, — a miénk volt, s ma már a sír, teszem ezt azért, mert ezen ember elapad számos olvasóinak ismerőse, mindenkinek jóakarója volt. S ha a szerény forrás a tenger vizét növelni nem is képes, környékét mégis élte, örvendezett; ha e visszavonult ember a világ események folyamában nem tett számot, kedves jelenség vala azon körben, melyhez tartozott, melyet gyermeked egyszerű, — de ép oly jó kedélyvel örvendtetett. — Gieszwein Istvánról akarok szólni, a kegyesrendi háztól lelkijáról, s teszem ezt azért, mert ezen városban is számos tanítványa van, kik talán kegyelettel emlékeznek meg azon tanárról, ki, talán szívósághalál lebilincselte annyira, hogy meghalván halála híre, István elmondja: „Nyugodjék békében!”

Gieszwein István született Nagy-Károlyban, Szathmár vármegyében 1815. év decz. 11-én. Elvégezvén gimnasiai tanulmányait 1836. évben a kegyes tanítóréndebe lépett s két évet Kecskeméten töltött mint újoncznövendék. Innen Magyar-Ovárra ment, hol két évet töltött mint próbaéves tanár; ezután két évet Nyitra és egyet Sz.-Györgyön töltött, mint theologus. — Ezután egy évet Kecskeméten töltött mint gymas. tanár s három Pesten, mint elemi iskolai tanító. 1848. és 1849. évben Magyar-Ovárról, 1850-ben Temesvárról volt, mint gym. tanár. 1853-ban jött Becskerekre, s itt maradt 1855—1856-ig. Ekkor Budára és 1859-ben Tatára ment elemi iskolai tanítónak és itt maradt egész 1870-ig. 1870-ben Pestre tételt a rendfőnöki titkár segédjeül. Innen 1876-ban jött Becskerekre, hogy tanári fáradsálmait kipihenje.

Mint használta föl nyugalma idejét tudjuk, lattuk. Az ajtatos öregek ugyszólván egyedüli gondját az istentisztelet képezte, melynek előmozdítására mennyt tett, szintén tudjuk; föllalozta azon összeget, melyet szerény nyugdíjából megtakarított a kegyesrendi templom kifestésére. Megérdemelte volna, hogy jószágos cselekedeteinek öntudatát még sokáig élvezze: az ég fölvetve csarnokaiba. Az Úr adta, az Úr elvette. Nyugodjék békében!

Lóverseny

Torontálmegyenek az anyaországhoz való viszacsalatási 100 éves ünnepélyének és a megtartandó lótenyésztés jutalomdíj kiosztással s 1-éves méncsikók vásárlásával kapcsolatosan 1879. évi szeptember 21-én, délutáni 2 órakor, Nagy-Becskereken.

Igazgatóság: elnök: Thurn-Taxis Egon herceg, Karácsonyi Guido gróf, Kulifay Lajos, Nagy-Becskerek város polgármestere, Bakalovich Agost.

Pályabírák: Csekonits János gróf, Hertelendy József, Torontálmegye főispánja, ittebei Kiss Miklós, Patzoll József, cs. kir. százados.

Indító: Rainer, cs. k. hadnagy, Kiss Elemér.

I. Sikverseny. Önkényes adakozások után befolyt díjakra torontálmegyei földmívelők és tenyésztők birtokában levő lovak számára. Távoltság körülbelül 1 és fél kilométer. I-ső díj 60 ft., II-ik díj 50 ft., III-ik díj 30 ft., IV-ik díj 20 ft., V-ik díj 10 ft., VI-ik díj 5 ft. — Minden pályázó tartozik a versenyt megelőzőleg a lótenyésztési bizottságnak elnökénél jelentkezni, úgy versenyző lovaknak pontos leírását, valamint az illető lovaló nevének bemondani. — A futtatás több mint 6 pályázónál két részletben, több

mint 12 pályázónál három részletben fog megtartani úgy, hogy az illető nyertesek megfelelő időköz után a díjakért ismét futnak.

II. Akadály verseny: Tiszteletdíj, adja Thurn és Taxis Viktorin hercegné, ezen fölül 200 ft. az elsőnek, tét és bánat 100 ft. a másodiknak, netáni többlet az első. — Minden korú és minden országbeli lovak számára. Urlovarok színeiben vagy egyenruhában. — Távoltság körülbelül 4 kilométer. — Teher 75 kilo. — Egy akadályverseny nyertesének 2 kiloval több, egyenél több nyertesének 5 kiloval több. Lovaroknak, kik akadály versenyt még nem nyertek 2 és fél kilo engedve. Tét 10 ft., bánat az egész. — Nevezés szeptember hó 20-iki déli 12 óráig Kulifay Lajos, Nagy-Becskerek város polgármesterénél.

III. Ügető kocsi verseny. N.-Becskerek városának díja: az elsőnek 100 ft., a másodiknak a betétek 80 ft. Kétfogatú, négykerékű, négyüléses kocsik számára, urkocsikok. Távoltság egy német mértföld. — Minden résztvevő köteles, egy részrehajlatlan tanu a kocsi felvenni, ki arról fog gondoskodni, hogy vágatva ne hajtsák. Ha valamely lo vágatni kezd, azonnal visszatartandó; több mint 30 ugrás vágatva egymásután disqualifikál. — Betét 10 ft. — Nevezés szeptember 21-iki déli 12 óráig, Kulifay Lajos polgármester úrnál N.-Becskereken.

Viták kérdéseket véglegesen a bizottságnak dönt el. Egyúttal közhírre tétel, miszerint a kiállításra hozott lovak s egyéves csikók megbirálása szeptember 21-iki déli 9 órakor fog megtartani, a jutalomdíjak pedig a versenyek közben fognak kiosztani. Écskán, 1879. évi augusztus havában.

Thurn-Taxis Egon herceg.

Egy amerikai gazdaság.

Mindennap jobban és jobban érezzük az amerikai verseny hatását, a tenyézők azonban, melyek e tengerentúli tartomány termelőit arra képesítik, hogy terményeiket, melyek csak legközelebbi európai tengerpartig is több mint 1000 mértföldnyi utat kell megtenniük, olcsóbban adhassák az európai piacokon mint mi, kik azoknak szomszédjai vagyunk; még igen kevés ismeretesek előttünk. Hogy az amerikai talajok őseréje, s a szabadsággal együtt járó nagyobb értelmiség nem kevés szerepet játszanak e tüneményben, azt eléggé tudjuk; de tudni másfelől azt is, hogy Amerikában sokkal magasabb levén a munkabér: ez meglehetősen ellensúlyozza a természeti előnyöket, mégis valami másban kell azon képesség okát keresnünk, hogy ők oly olcsón tudják előállítani terményeiket. Ezen ok a nagyban való vagyis u. n. tömeges termelésben rejlik. Hogy hova jutottak már e tekintetben egyes amerikai termelők, arra nézve Mr. Dalrymple Dakotában levő birtokának egy angol látogató által közölt leírását hozzuk fel példaul.

A Dalrymple Farm az északi Pacific vasut mentén Fergottól nyugotra mintegy 18 angol mértföldnyire fekszik, egészben véve 100,000 acre, 2000 holdas majorokra felosztva, mindenek egy tapasztalt gazda vezetése alatt, kik aztán számadásait a központba irányítják. Ezen csak nemrég alapított gazdaságban az idén 13,000 hold volt buza vetés alatt, s a jövő évre már 20,000 holdat készítenek elő; a vetés tavasz buzából áll, melyet martius vége és aprilis első felében takarítottak föld alá; az aratás július 25-én kezdett meg, s 12 nap alatt be volt végezve.

A gazdaság munkatereje a következő, 500 darab igás ló és öszvér, 80 darab 8 $\frac{1}{2}$ láb széles szórvavetőgép, 160 darab 14 hüvelykes eke, 200 darab acél fogas borona, 15 darab 40 hüvelykes hengerű cséplőgép, 15 darab 10 lőerejű gőzgép, 80 darab aratógép, s 400 munkás.

A legfeljebb az eszközök között a „fejezőgép”, így nevezhető t. i. azon nagy aratógép, mely e gazdaság legújabb aquisitionja, mely 8 lábnyi széles sorokat fogva, a búzának csak fejét, kalászeit szedi le; a lovak magok előtt tolván e készüléket, a levágtat kalászok egyenesen egy mellette haladó másik kocsi szórónak, melyről közvetlen a cséplőgép garatjába ürítődik ki, a szalma levágatlanul a földön marad, s a csakhamar következő évek által alászántatik.

Valami nagyszerű jelenet, egymond a közlő, e roppant gazdaság szerűjét az aratás idején látni: a központtól körös-körül több mértföldre mindenütt a gőzgépek füstje gomolyog, s az emelkedettebb centrumból telefonon beszél Mr. Dalrymple a 3 angol mértföldre eső tanárk intézőivel, míg körülte több segéd a rendes táviradón egyenesen küldi a még távolabbi majorokra szóló rendeleteket. A buza termése e 20 négyesgőz mértföldnyi területen holdanként 25 bushelre becsültetett, vagyis körülbelül 150,000 mérőre, a mi — ha mérőjét 4 ftra vesszük — 600,000 ftrót ér, holdanként 16 ftró lévén az összes termelési és betakarítási költség, tiszta nyereségül e szerint körülbelül 400,000 forint marad!

Mr. Dalrymple, ki e roppant gazdaságnak felében tulajdonosa, azon véleményét fejezte ki, hogy nem messze van azon idő, midőn egy vezetés alá még sokkal terjedelmesebb gazdaságok fognak kerülni, s egy gazda nemcsak 200—300,000 hanem 1,000,000 bushel búzát is képes lesz előállítani évenként.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Kis-Osz, (Gottlob) 1879. évi aug. 4-én.

Tekintetes szerkesztő úr! Engedje meg tek. szerkesztő úr, hogy e néhány sorral igénybe vegyem becses lapja hasábjait. Nem hajmeresztő gyilkosságról, de nem is nagymérvű sikkasztásról, sem más ilyes most, fájdalom, napirenden levő dologról akarok szólni, hanem egy szerény, falusi multság lefolyásáról szándékozom egyet-mást a nyilvánosság előtt elmondani. Volt már alkalmam a náköfalvai táncmultságokról e lapokban referálni, de oly örömet ez még soha sem tettem, mint most, mert még egy multság sem sikerült oly fényesen, mint a mostani, mely f. hó 2-án volt a Petz-féle tánchelyiségben. A pazarul kivilágított s gyönyörűen földisített terem zsufoilasig megtelt látogató községgel. Ott voltak a náköfalvai s környékbeli szépek: a bájos, szép műveltségű Angner Janka kisasszony, a multság királynéja, ott voltak továbbá Fuchs Margit, Kathrein Teréz stb. stb. kisasszonyok, mindannyian fényes tolettekben. De tüzes vérű táncosokban sem volt hiány, a kiknek ugyan csak volt dolguk; de meg is forgatták az egybegyűlt szépeket, mert hatra jart már az óra, mikor elhagyták a tánctermet. Ebben az érdem kiváló része a rendezők, Fuchs István műgyetemi hallgató és Fuchs Miklós kereskedő urakot illeti, kik semmi fáradságot, de költséget sem kíméltek, csak hogy megfeleljenek a közönség kívánalmának s annak igényeit minden tekintetben kielégítsék. Fogadják ezért legnagyobb elismerésünket. A talp alá valót a náköfalvai banda húzta, mely a maga nemében — a zenészek odaváló póremberek — valóban kiváló. —

Végül még valamit természetéről. A gabona középszerű termést adott, de az a keves, a mit gazdánk nyertek, minőségre nézve többnyire kielégítő, sőt szép is. Tengerink most még csak tartja magát, de ha a legközelebbi napokban meg nem érkezik a várva várt eső, okvetlenül el kell száradnia. Csaknem minden nap behorol az egész láthatár, de a sötét felhők ismét elvonulnak, a nélkül, hogy kiöntöttek volna a szomszjas földre áldados tréhek. A dohánnyra nézve meg már késő is, azt nem hozza helyre most már még a legnagyobb eső sem.

Honfiumi üdvözléssel kész szolgálja
G-sz J-f.

HIRHARANG.

* **Ő felsége a király** augusztus 10-én a gasteini fürdőbe megy, a jelenleg ott időző Vilmos német császárt meglátogatni és üdvözölni. Ő felsége fogadtatására nagyszerű előkészületek történek. A két fejedelem találkozásával tisztán magánjellegű lesz, mert Bismarck csak augusztus 15-ik körül érkezik Gasteinba, Andrássy pedig épen nem megy oda. Szeptember hóban Gödöllőre költözik az az udvar és hosszabb időt fog ismét magyar földön tölteni.

* **Királyné ő felsége** herceg Thurn-Taxis Egonné ő főméltóságát csillagkeresztes udvari hölgyévé kinevezni méltóztatott. Tiszteletteljes szerencsekevévatainkat csatoljuk az örvendetes jelentésünkhöz.

* **Hertelendy József** úr, szeretett főispánunk ő méltósága, vasárnap óta Verseczen időz, hol kormánybiztosi minőségében a városi tisztújítás nehéz feladatának megoldásával van elfoglalva. A folyamodók száma minden egyes állásra légio volt. A rendkívüli csődület főleg az az általános elterjedt hír okozta, hogy a versecziek ezáltal csupa idegeneket akarnak választani. Nincs kétség benne, hogy ő méltóságának, ki szeretetreméltó egyénisége, szívélyes leereszkedő módora s kitűnő államférfiai tapintata által a versecziek szívét és bizalmát teljes mértékben bírja, sikerülni fog a sajnosan megzaklatott város ügyeit úgy rendbe hozni, a mint az az oltani polgárság érdekeinek de a magas kormányintentionak is legjobban megfelel. Hallomás szerint Verseczről Budapestre utazik ő mlta, s augusztus hóban hosszabb ideig lesz távol székhelyétől.

* **Nagy fegyvergyakorlat.** A megyében elszállásolt 13. számú huszárezred százada f. hó 18-án állomásukat elhagyják s a nagyobb fegyvergyakorlatokbani részvétellel Temes megyébe mennek át; ugyszintén f. hó 16-án indul a városunkban székelt 29-ik gyalogezred 4. és 5. zászlója Torákon át Temesvárra. — Uj elszállásolási törvény értelmében utasítva lettek a községek, a felhelyek kipuhatólására vonatkozó kimutatást november 1-ig megállapítani.

* **Hadseregünk** megegyező tudósítások szerint f. hó 18-dikán vonul be Novi-Bazába. Az onnan érkező hírek nem eléggé megnyugtatók arra nézve, hogy egészen békés bevonulást lehetne jóslnunk.

* **Arad vármegye alispánjává** közlekedéssel a jó hírnek örvendő derék hazafi s aradmegyei szolgabíró, Ormós Pál választott meg.

* **A Tisza** még most is oly magasan áll, hogy a legidősebb emberek sem emlékeznek ily iszonyu kánikulában oly magas vízállásra. A nagy vízállással szemben furcsa elterentet képez az idén a Tisza vidékén a roppant szárazság, mely a növényéletet már majdnem teljesen tönkre tette. A föld aczélményeség; a forráság 3—4 ujnnyi repedéseket szakított rajta. Erős, régi fák kezdenek kiszáradni. A kukoricza és dohány annyira elsatnyultak, hogy eső sem segíthetne már rajtuk.

* **Lapunk** mai hirdeteiben foglaltatik a trieszti Azienda Assicuratrice 55-ik évi zárszámlája. Felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét e jeles szolid intézetre, melynek

helybeli főügynöksége régi idő óta szakértelemmel közmegelegedésre vezeteltik.

* **Apa, aki saját fiát öli meg.** Kulcsár Pál, szentesi lakos szüntelen viszálykodásban volt feleségével és 23 éves fiával. Okozta pedig ezt Kulcsár Pálnak határtalan iszákossága és gonoszúsága. Az asszony, ki urának bosszantásait nem állhatta többé, elvált tőle és külön lakott. Mult hó 21-én Kulcsár ismét lerészegedett. De mivel ő úgy volt meggyőződve, hogy az még neki nem elég és újból inni kezdett: fia azt találla mondani, hogy ne igyék már többet, mert úgy is részeg. E miatt Kulcsár annyira felbőszült, hogy fiára puskát fogott s egy célzásra agyonlőtte. A szerencsétlen igen jó, szorgalmas és a dolganban igen ügyes fiu volt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. A gyilkos apa elfogatólt s egyelőre a király-helmezi járásbírósnak szolgáltatott át.

* **Egy szegedi Márius kesergése.** Egy hetven éves tanyai ember az árvíz óta minap volt bent először a városban. Az iszonyu pusztulást, a mit itt látott, szörnyen szíveve vette. Mindjárt reggel beült egy kocsmába, hogy nagy szomorúságát borba fojtssa, ez a kura azonban nem használt, mert minél többet ivott, annál jobban elrészegedett. Keserves zokogásban tört ki: „Szegény város, szegény Szeged város, hát ezt köllött nekéd megerni!” — így sopánkodott, s könnyei záporosó módjára hullottak. Hiába csitították, hiába vigasztalták, nem használt semmit. Végre elazott a butól s a bortól.

* **Egy setét kék szivárvány.** Vajjon mindenütt volt-e látható nem tudom, de itt e tájon igen. Folyó hó 2-án napaldozat után, az égboltozaton egy egészen tisztán kivehető setét kék napugár tűnt elő. Eleinte azt hívték, hogy az talán csak egy eltévedt napugár, de amint a tiszta, felhőtlen égboltozat szemléltetem, azonnal felfedeztem ép ily sugart a délkeleti oldalon is, mely a nyugatival lassan-lassan egyesülve, valami gyönyörű látványt tárt előm. Ez tartott mintegy 20 percig, t. i. addig, míg a hold teli fényével elő nem tűnt, s az egész tüneményt elhomályította. — Vajjon, hogy mit jelenthet ezen ritka égi tünemény, a természet buvarok valószínűleg tudni fogják.

* **Emlékszóbor Napoleon hercegekre.** Londonban a walesi herceg elsőleke alatt bizottság alakult, mely egyik ülésében a herceg indítványára elhatározta, hogy Napoleon hercegreket a westminsteri apátságban marvány-szóbot állít. E célra máris oly összeg gyűlt össze, hogy a gyűjtést befejezettek nyilvánították. A feleslegét átadják egy másik bizottságnak, mely gyűjteni fog egy Napoleon emlékére és neve alatt alapítandó nemzeti jótékony intézet számára. Az új gyűjtést a walesi herceg 105 font sterlinget nyújtotta meg, a többi bizottsági tagok mintegy 400 fontot írtak alá. Az új bizottság mintegy negyven tábornokot és tengerenagyt számlál tagjai közt; elsőnek a cambridgei herceg, és egyik tagja a walesi herceg. Ezen bizottság csak azoktól fogad el adományokat, kik az angol hadsereg tagjai voltak, vagy most is azok. Egy font sterlinget meghaladó összeget a bizottság senkitől se fogad el. — Ennek kapcsán felemlítjük az antibonapartista tüntést, mely Gateshead városban történt. A városi tanács ott elvetette azon indítványt, hogy Eugénia császárnéhez részvétírat intéztessek. A polgármester ezen határozatot népgyűlésen igyekezett desavouálni. De ott az ellenpárt többségben volt és zajos ellenmondást keltett már az is, hogy a fiatal Napoleon hercegné mondják. Azon indítvány tétetett, hogy mondják ki a népgyűlés, miszerint az ex-császárnéhez intézett feliratok megzavarják a Francia- és Angolország közli jó viszonyt. Ez indítványt Watson, a szabadelvű egyetelnök pártolta, és arra utalt, hogy a meghalt herceg trónkövetelő volt. A két párt roppant zajjal küzdött egymás ellen; doboltak, énekeltek a marsseilaisait, a Rule Britanniá azon sorát, hogy „a brittek soha sem lesznek rabok”, — végül a gyűlést eredmény nélkül fel kellett oszlatni.

* **Czukorgyártás a tengeri szárból.** Mint angol lapok írják, egy amerikai ember, Mr. F. Stewart, oly eljárást talált föl, melynek segítségével a tengeri szárból és a khinai czukorkölesből az eddigieknél sokkal nagyobb mennyiségben czukor állítható elő. Stewart szerint gondos termelésnél e két növényből legalább is annyi czukor nyerhető, mint a louisianai czukornádából. Ha a tengeri és köles természet által igénybevevett, mezősegek csak egy ötöd része czukortermeletre fordíthatik, akkor Stewart szerint az Egyesült-Államok 500,000 tonnát tevő czukor bevitelüket hazai terménnyel helyettesíthetik.

IRODALOM.

„A föld és népei” Helvald művének magyar kiadásából az 5-ik és 6-ik füzetek hagyták el a sajtót, diszes képekkel. Fordítja Toldy László és kiadja Mehner Vilmos. Egyegy füzet ára 30 kr.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 2-iki száma következő tartalommal jelent meg:

„Gróf Széchenyi Imre.” — „A halott, kinek sírja nincs.” Bartók Lajostól. — „Kisasszony parasztruhában.” Puskin elbeszélése; oroszról fordította Csopely László. (Vége.) — „Az elhagyottak.” — „Dr. Machik Béla.” — „Ázsia északi csúcának körülhajozása.” — „Képek Chinából.” — „A bégum ötszáz milliója.” Verne Gyula regénye. — „Egyveleg.” — „Fenyveserdőben.” — „Petőfi és Zsuzsikája.” Péchy Inrétől. — „Levél Finnországból.” — „Tudományos találmányok.” — Irodalom és

művészet. Köztintzetek, egyletek, stb. rendes helyrovaok.

Képek: Gróf Széchenyi Imre. — Dr. Machik Béla. — Képek Chinából: 1. Confucius temploma Pekingben; 2. Imádkozó kínai bonz. — Az elhagyottak. Bruck Lajos festménye. — Részlet a fenyvesből. — Tudományos találmányok (3 ábra.)

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt., a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt.

Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó hivatalában (Budapest, egyetemutca 4-dik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, melynek előfizetési ára félre csak 1 frt. E három heftől melléklapja a „Világ krónika” képes hetiközlöny megrendelési ára a Vasárnapi Ujság, Politikai Ujdonságok vagy a Képes Néplap előfizetői részére negyedévre 50 kr., félre 1 frt.

Közgazdaság.

„Riunione Adriatica di Sicurtà.”

Ziele seit mehr als vier Decennien in unlermer Batterie wirtliche Versicherungen-Gesellschaft hat am 16. Juni 1. 3. unter dem Vorsitz ihres General-Directors Herrn von Donnes, ihre ordentliche General-Versammlung abgehalten, und die Rechnungs-Abrechnung, sowie über die Lebensversicherungen als über die Elementar-Versicherungen vorzulegen. Wir entnehmen denselben folgende Daten:

I. Ueber die Unternehmungen der Gesellschaft vom 1. Jänner bis 31. December 1878 (mit Ausschluß der Lebensversicherungen.)

Berichtete Capitalien fl. 982.101,673. — Prämien-Betrag fl. 6.936.267,07, an 13063 Berichtete bezahlte Schäden fl. 4.287.974,05, Prämien-Referve für die laufenden Feuer- und Transport-Versicherungen fl. 6.321,089, Special-Prämien-Referve für die Feuerversicherungs-Brände fl. 300,000.

II. Ueber die Lebens-Versicherungen vom 1. Jänner 1876 bis 31. December 1878.

Stand am 31. December 1878 auf 18614 Personen fl. 23.693,856 Capital, fl. 50,021 Rente, Prämien- u. Zinsenabgabe fl. 3.366.233,21, bezahlt für 1145 Sterbefälle fl. 1.293,627,07, bezahlt für fällige Erlösversicherungen fl. 396.507,45, bezahlt für fälligen Rückkauf fl. 213,052,64, — Prämien-Referve für die laufenden Versicherungen fl. 4.638,669, — Betrag der seit Einführung der Lebensversicherungs-Brände übernommenen Versicherungen fl. 73.081,175 Capital und fl. 173,841 Rente

Die Gesellschaft hat seit ihrem Bestehen, d. i. vom 1. Juli 1838 bis zum 31. December 1878 die colossale Summe von fl. 86.389,031 — an Schadenzahlungen geteilt und besitzt einen Gewerbreiherungs-fond an: Grund-Capital fl. 3.300,000, — Gewinn-Refervefond fl. 363,664,42, Prämien-Referve für die laufenden Versicherungen fl. 11.259,758, — Zählliche Prämien- u. Zinsen-Einnahme fl. 8.200,000, — zusammen fl. 23.123,422,42. Auf die mit Gewinn-Anteil bei der „Riunione“ Lebensversicherung entfällt ein Gesamt-Gewinn von fl. 61,697,30 fr., welcher durch die betreffenden Beiträgen sofort zur Auszahlung gelangt. Die „Riunione“, welche im vorigen Jahre ihr vierzigjähriges Jubiläum gefeiert hat, ist in ihrer geleisteten Entwicklung nicht stehen geblieben, und es ist ein ebendies Zeugnis für das ihr allseitig entgegengebrachte Vertrauen, daß trotz der Ungunst der Zeitverhältnisse seit dem Jahre 1873 der Gesamt-Versicherungswert sich um 146 Millionen und die Prämien-Einnahme um 1.722,000 Gulden gehoben hat. Das Gehörigste dieses außerordentlichen Erfolges im In- und Auslande, besteht in der geradezu sprichwörtlich gewordenen Coucouce der „Riunione“, welche ihren Versicherungen durch ihre reichlichen Fonds, und die anerkannt geachtete Anlage ihrer Capitalien die vollkommenste Beruhigung bietet.

A torontalmegyei takaré- és hitelbank 1879. július havi forgalom-kimutatása.

I. Takarékpénztári betételek. Állása 1879. évi június végével . . . . . ft. 396623.41 Betételek július hóban . . . . . ft. 7956.13 Összesen . . . . . ft. 404579.54

Visszafizetések július hóban . . . . . ft. 4028.66 Állása július végével . . . . . ft. 400550.88

II. Betéti levelek. Állása június végével . . . . . ft. 20500.— Betételek július hóban . . . . . ft. 3600.— Összesen . . . . . ft. 24100.—

Visszaizetések július hóban . . . . . ft. 500.— Állása július végével . . . . . ft. 23600.—

III. Folyó számlai üzlet. Tévleges egyenleg június végével . . . . . ft. 18528.01 Kiadások július hóban . . . . . ft. 2241.45 Összesen . . . . . ft. 20769.46

Bevételezettek július hóban . . . . . ft. 7011.92 Tévleges egyenleg július végével . . . . . ft. 13757.54

IV. Leszámlítási üzlet. a) Bankváltók. A tárca állása június végével . . . . . ft. 417680.52 Leszámlított július hóban . . . . . ft. 100858.75 Összesen . . . . . ft. 518539.27

Visszaizetések július hóban . . . . . ft. 72040.45 A tárca állása július végével . . . . . ft. 446498.82

b) Hitelegyleti váltók. A tárca állása június végével . . . . . ft. 18421.— Leszámlított július hóban . . . . . ft. 965.— Összesen . . . . . ft. 19386.—

Visszaizetések július hóban . . . . . ft. 1805.— A tárca állása július végével . . . . . ft. 17581.—

V. Előlegezek. a) Értékpapírokra. Állása június végével . . . . . ft. 11624.50 Kiadott előlegek július hóban . . . . . ft. 155.— Összesen . . . . . ft. 11779.50

Visszaizetések július hóban . . . . . ft. 120.— Állása július végével . . . . . ft. 11659.50

b) Zálogokra. Állása június végével . . . . . ft. 13302.25 Kiadott kölcsönök július hóban . . . . . ft. 478.— Összesen . . . . . ft. 13780.25

Visszaizetések július hóban . . . . . ft. 294.— Állása július végével . . . . . ft. 13486.25

c) Ingatlanokra. Állása június végével . . . . . ft. 30293.47 Kiadott kölcsönök július hóban . . . . . ft. 51.79 Összesen . . . . . ft. 30345.26

Visszaizetések július hóban . . . . . ft. 4897.43 Állása július végével . . . . . ft. 25447.83

VI. Pénz-forgalom.

Kézpénzgyelegen június végével . . . . . ft. 8285.61 Bevételek július hóban . . . . . ft. 111753.02 Összesen . . . . . ft. 120038.63

Kiadott július hóban . . . . . ft. 117458.47 Állása július végével . . . . . ft. 2580.16

Közigazgatási bizottság.

Torontalmegyei közigazgatási bizottsága 1879. évi augusztus 4-én tartott rendes ülésének tárgysorozata.

- I. Adóügyek: 1. Rudolfsgnad község 1878. évi vízkár munkalátok leírása tárgyában. — 2111 frt. 1/4 kr. leiratni rendeltetik. 2. Óvesa község hason ügye. — 1088 frt. 40 kr. leiratni rendeltetik.

3. Glogon község 1878. évi vízkár munkalátok leírása tárgyában. — 920 frt. 88 kr. leiratni rendeltetik. 4. Bresztovác község hason ügye. — 326 frt. 16 1/2 kr. leiratni rendeltetik.

5. Szent-Mihály és Sándorf község hason ügye. — 3219 frt. 11 kr. és 244 frt. 28 kr. leiratni rendeltetik. 6. Gróf Kinsky Iphigenia gyűlési lakosnő 1877. évi vízkára tárgyában kelt 17903. sz. minisleri határozat. — 497 frt. 1879. ex 1878. sz. alatt leiratott.

7. Nagy-Kikinda község behajthatlan adóhátralekai leírása tárgyában 26580. számú pénzügyminisleri rendelet. — 3573 frt. 21 kr. mint behajthatlan leiratik. 8. Leopoldova és Ilanca község 1878. évi esővízkára tárgyában beadott 31,175 sz. pénzügyminisleri rendelet. — Elutasítottik, miután ily című elemi kar nincs.

9. Porgány község kérelme néhai Bíró-Witt Borbála adóhátraleka leírása iránt. — Jelentéstétel és felszerelés végett az adófelügyelőnek kiadatik. 10. Az adóbehajtás és ellenőrzés tárgyában kiadott 36,421. számú pénzügyminisleri rendelet másodlata. — Tudomásul szolgál, és a kir. adófelügyelő ez értelemben szigorú eljárás végett értesítettik.

11. Klopfer Jakab csókai lakos felebbezése f. évi III. osztályu kereseti adója ellen. — A kir. adófel-

ügyelőségnek saját hatáskörében intézkedés végett kiadati rendeltetik. 12. Pollák Samu csókai lakos hason ügye. — Ugyanannak.

13. Csebak Wentur és társai csókai lakosok hason ügye. — Ugyanannak. 14. Bánlaki szolgabíró betervezi az adóbehajtás menete iránti igazoló jelentését. — Tudomásul vétetik, s esetről-esetről ellenőrzés végett a kir. adófelügyelőnek kiadatik, miről a kerületi szolgabíró is értesítettik.

15. Gyála község előjáróinak jelentése az adóbehajtás állapotáról. — Ugyanannak. 16. Szávics Szilárd padéi lakos kérelme 1878. évi pótdójo leírása iránt. — Tudomásul vétetik, a további intézkedések megétele az adófelügyelő jelentése bevétele mellett.

17. Perisits Pál bocsári lakos földadója tárgyában benyújtott felebbezésre beadott folyó évi 41199. sz. pénzügyminisleri rendelet. Tudomásul vétetik. 18. Jankahid község előjáróinak jelentése, az ingatlanokra vezetendő végrehajtás iránt. — Elrendeltetik, és a főügyész a végrehajtás foganatosításával megbízatik.

19. Weisgerber József ofszencizai lakos felebbezése a terhére 1877. évtől pótdójo kirott fényüzési adó és bírság ellen. — 6 frt. 25 kr. adóötöböt leiratik, a bírságra vonatkozó része a határozatnak feloldatik, mert az adótergark, olyan meyleket elutkolni nem is lehet. Adófelügyelő felebbez.

20. Ruzs Béla nagy-kikindai lakos kérelme a terhére 1877. és 1878. évből kirott fényüzési adó ellen. — Elkésztet, elutasítottik. 21. Szanád község előjáróinak jelentése az ingatlanokra vezetendő végrehajtás iránt. — Az ügyésznek a végrehajtás megindítása végett kiadatik.

22. Valkány község előjáróinak jelentése az ingatlanokra vezetendő végrehajtás iránt. — Az ügyésznek a végrehajtás megindítása végett kiadatik. 23. Spitzer Mór n.-kikindai lakos felebbezése 1878. évi fényüzési adója ellen. — 20 frt. leiratik.

24. Österreicher Mina helyi lakosnő kérelme 1875—1878. évi I-ső osztályu kereseti adója ellen. — 10 frt. leiratik. 25. Heim Christof mokriai lakos kérelme, 1878. évi házasztályi adója ellen. — Elutasítottik.

26. Pésák község előjáróinak jelentése, az ingatlanokra vezetendő végrehajtás iránt. — Az ügyésznek a végrehajtás megindítása végett kiadatik. 27. Kumán község előjáróinak jelentése az ingatlanokra vezetendő végrehajtás iránt. — Az ügyésznek a végrehajtás megindítása végett kiadatik.

28. Kary Janos szajáni lakos kérelme, a terhére kirott 1875—1878. évi fényüzési adó ellen. — Kellő felszerelés végett a kir. adófelügyelőnek kiadatik. 29. Szávics Szilárd magyar-padéi lakos kérvénye, a terhére 1877. évből kirott fényüzési adó ellen. — 14 frt. leiratik.

30. Povolny Antal valkányi lakos kérelme, a tőle köve tett 1870. évi 83 frt. 81 kr. adóhátralek iránt. — 83 frt. 81 kr. leiratik, a 26 frt. peres elutasítottik. 31. Róny Emília kis-zombori lakosnő felebbezése 1876. évi pótdójo tárgyában. — Elutasítottik.

32. Román-Szarcsa község előjáróinak jelentése, az ingatlanokra vezetendő végrehajtás iránt. — Az ügyésznek a végrehajtás megindítása végett kiadatik. 33. Dellimanih Imre eseneji lakos felebbezése a terhére 1878-ban kirott általános jövedelmi pótdójo ellen. — Elutasítottik.

34. Kókics Borbála helybeli lakosnő kérelme, a terhére folyó évből kirott házasztályi megváltóztatás iránt. — Házber adó fogadtatik el, a kir. adófelügyelő felebbez. 35. Schmidt Antal zombolyai lakos kérelme a terhére 1878—1879. évből kirott fényüzési adó ellen. — Leiratik.

36. Schiller Sándor és neje csanádi lakosok elleni ingatlan végrehajtás elrendeléséről indítvány. — Az ügyésznek kiadatik. 37. Hertelendy Gyula bocsári földbirtokos kérelme 1878. évi fényüzési adója ellen. — Leiratik.

38. Paszkecs Ábrahám ó-bébai lakos kérelme 1878. évi házasztályi mérve ellen. — Felfolyamodónak hely adatik, kir. adófelügyelő felebbez. 39. Szécsány község jelentése a behajthatlan adóhátralek leírása iránt. — 29 frt. 4 kr. leiratik.

40. Ruzs Gyula bánat-komlói lakos kérelme, 1877. évi fényüzési adója leírása iránt. — Elkésztet, elutasítottik. 41. Mellencze község kimondása illetve alkalmaztatása iránt, kir. adófelügyelői javaslat. — A felelőség kimondatik, és az adóbehajtás állami közegekre bizatik.

- 42. Bassahid község ellen a felelőség tárgyában a kir. adófelügyelő folyó évi július havi 135. sz. jelentése és mellékletei. — Ugyanaz. 43. Nagy-Kikinda község elleni hason ügy. — Ugyanaz. 44. Bánat-Komlós község elleni hason ügy. — Ugyanaz. 45. Tarras község elleni hason ügy. — Ugyanaz. 46. A kir. adófelügyelő folyó évi július havi jelentése. — Tudomásul vétetik. (Folyt. köv.)

Árnyékszék, emésztő-gödörök stb. fertőztelenítéséről.

Tekintettel arra, hogy az eddig alkalmazásban volt fertőztelenítő szerek, mint p. a vasgálic és más egyebfélék, a czélnak nem teljesen feleltek meg, egy oly összetételű fertőztelenítő port készítettünk, mely mindazon előnyökkel és tulajdonokkal bír, melyek egy fertőztelenítő szerből egyáltalában követelhetők, mert ezen porban a vaselőgálicnak (Eisen-oxid) helyét és megolvósító hatása egyaránt érvényesül, mi által és azon oknál fogva, hogy a por 15% karbolsavat is tartalmaz, ezen por fertőztelenítő értéke lényegesen fokoztatik.

Ezen por alkalmazása által a szerves anyagok erjedése gyökerében támadatik meg, miasmák fejlődése lehetetlenné tetetik és egyáltalában bárminemű bűz fejlődésének okait távolíthatnak.

Az így fertőztelenített hulladékok nem csak mint trágyafélék teljesen használhatók, hanem azok légeny (Nitrogen) alkotászeiből Ammon-Sulfat képződik, melyet mesterséges trágyafélékbe szándékosan juttatni iparkodnak.

Ezeknél fogva e por alaposan fertőztelenít és a trágyának minden hasznos alkotászeit főtartja, kártekonny alkotászeiket nem tartalmaz, azonnal hat anelkül, hogy föltvasztani vagy vízzel föleresztelni kellene és összeállításánál fogva a fertőztelenítő hatás tartósságára nézve is kezeséget nyujt.

Hasznalati utasítás: Ezen fertőztelenítő por alkalmazandó annyiszor és addig, míg az árnyékszékben, emésztő-gödörökben, csatornáknban és ezek körül bűz észlelhető, az alkalmazás ismétlésére az időről-időre újból föllépő bűz által leszünk figyelmeztetve.

A fertőztelenítő por szarazan alkalmazatik. Kissebb ház számára 1—2 kilo por igényelvetik, mely az abban lévő helyiségekbe arányosan elosztva, legczelszerűbben este beleszórándó. Nagyobb házakban az alkalmazandó por mennyisége a fertőztelenítő anyag, illetve helyiségek mennyiségével hozandó helyes arányba.

Lényeges előnye ezen fertőztelenítő pornak még az is, hogy megfelelően gyakran való alkalmazásnál, az árnyékszékbe és csatornákat patkányoktól és hasonló férgektől menten tartja.

Menczer Lipót.

Szerkesztői nyiltposta.

Ny-f. János, Nagy-Becskerek. Keresztelvetik, melyvel ön igazolja, hogy már nem kis Janosi többé, hanem valóságos János, köszönettel vetük. Meglett kora előtt már most tisztelettel meg is hajlunk. De ezzel még mindig nincs bebizonnyitva, hogy ön poeta is egyszersmind. Mi még ezen okmányos capacitójára sem fogjuk rosz verseit a „Torontal”-ban közölni. Forduljon ön Bucsanszky Alajoshoz; talán ott táladhat szive keservein.

B. J. Nagy-Szent-Miklóson. Közönnjük fáradozásait. A kért példányt útnak indítottuk.

H I R D E T É S E K.

6171. sz. k. i. 1879. Hirdetmény. (133—2.1)

Alólirott hivatal részéről ezennel közhírre tetetik, hogy az 1879.80. évi hónapokra a tanács irodák, községi iskolák és kórházi helyiségek fűtésére szükséges 74 öl gyertyánfának beszerzése végett folyó évi augusztus 17-ik napján délelőtti 10 órakor a városház épület nagy termében nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni szándékozók 10% banatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák ideje alatt az árlejtés napjáig a városi számvevői irodában megtekinthetők. Kelt Nagy-Becskerekben, 1879. évi július 31-én.

A polgármesteri hivatal.

3. 6171. Rundmachung.

Von Seite des gefertigten Amtes wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß wegen Lieferung des, für die Wintermonate 1879—1880, behufs Beheizung der Magistrats-Kanzleien, Communal-schul- und Spital-Vofaltitäten erforderlichen 74 Klafter Weißbuchen-Brannholzes, die öffentliche Minnenbe-Zeitation am 17. August l. J., um 10 Uhr Vormittag, in dem hierfür. großen Rathsaale abgehalten wird, zu welcher die Unternehmungslustigen, mit dem 10% Reudgeld versehen, eingeladen werden.

Die Licitation-Bedingnisse können während den Amtsstunden bis zum Licitationstage in der städt. Buchhaltung eingesehen werden. Or.-Becskerek, den 31. Juli 1879.

Das Bürgermeisteramt.

4851. sz. csőd 1879. (121—3.3)

Csödhirdetmény.

Schmitz Mátyás nagy-becskereki háztulajdonos ellen saját kérelmére a csödület elrendeltetvén, felhivatnak mindazok, kik vagyonbuktok ellen bárminemű követelésekkel vagy igényekkel bírnak, miszerint ebbeli a szükséges bizonyítványokkal felszerelt csőd vagy igénykereseteiket illetőleg bejelentéseiket a mai naptól számítva 1879. évi augusztus 25-ik napjáig terjedő záros határidő alatt annal bizonyosabban mutassák be, mert különben a később benyújtandó keresetek vagy bejelentéseknek hely adatni nem fog.

Egyuttal közhírre tetetik, hogy perügyelőül Manojlovits Miklós ügyvéd, ideiglenes tomegdonokul pedig Szávics István nagy-becskereki ügyvéd kinevezetettik.

Az 1840. évi XXII. t. cz. 51. §-ában érintett intézkedések megtétele végett a csödhitelezők 1879. évi augusztus 26-ik napjának, délelőtti 9 órájára ezen tészek pertarabban meghivatnak.

Kelt a nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék mint csödbírósnak 1879. évi július 19-én tartott üléséből.

Várady Mihály, kir. tészi elnök.

3136. sz. 1879. (130—3.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. járásb. mint telekk. hatóság részéről közhírre tetetik, hogy özv. Werner Józsefné szül. Várkonyi Bertha ugys mint kk. gyermekei és özv. Eöklödy Tamásné szül. Werner Petronellának, Lukinits Zsigmond végrehajtást szenvedő ellen 314 frt. 42 1/2 kr. és jár. végrehajtási ügyében egy 20 frtra becsült 8 éves fekte kanca L jegy alatt, egy 20 frtra becsült 9 éves pej kanca VI jeggyel ellátva, egy 20 frtra becsült 8 éves fekte kanca belyegjegy nélkül, egy 15 frtra becsült fatengelyü paraszt kocsi, és ezek után a horvát-bókai 449. számú tjkvben A. I. alatt Lukinits Zsigmond nevén álló 1570, 272/a, 1566/a, 1571/a, 1843/a, 2707/a, 2838/a, 1571/b, 1846, 2831. részlet szám alatt lévő nemesi birtokra, melyből az 6-léczi pusztán lévő 11 öl hosszú 2 1/2 öl széles vert falból épült cseréppel fedett 2 szoba, konyha és kamrából álló házépület s összesen 7898 forintra becsült ingatlanai az 1879. évi szeptember hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor mint első, és 1879. évi október hó 6-ik napján délelőtti 9 órakor mint második határidőben Horvát-Bóka községházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt adatni fognak, u. m.:

1-ször. Kikiáltási ár a fennebb kitelt becsár, melyen alul az első árveréskor az árverésre kitűzött birtok nem fog eladatni. Az ingók első árveréskor becsáron alul is el fognak adatni készpénzért.

2-ször. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben, takarékpénztári könyvben, árfo-lyam alatt álló államkötvényben a kiküldött kezehez letenni.

Végrehajtatok bármelyike banatpénz letétele nélkül is árverezhet.

3-szor. Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig: az első felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a második felét ugyanazon naptól számítandó 3 hó alatt minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. teilekkönyvi osztályánál előre kieszközött utalvány alapján a módosi kir. adó-, mint letéti pöntzárnál lefizetni.

A banatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkár ellen biztosítani.

5-ször. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6-szor. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekeltek vevő bármelyikének kérelmére a perrids. 459. §. értelmében vevő veszélyére és költségére, banatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsáttatni és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni, vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik kozzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. teilekkönyvi osztályánál nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítatni.

Végül felszólítatnak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen teilekkönyvi hatóság székhelyén, vagy annak közelében lagnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselletesök végett helyben megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladási jelentésük be, ellenkező esetben Zsiros József módosi ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviselteni.

Kelt Módoson a királyi járásbírósnak teilekkönyvi hatóságánál 1879. évi július hó 15 napján.

